Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) MAŁA POHULANKA 10—7.

Nr. Wilno, dnia 9 maja 1935 r.- 1280.-

Treść numeru:

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"M u s ų R y t o j u s" o w z m o c n i e n i u E n t e n t y B a ł t y c k i e j. "Musų Rytojus" Nr.35 z 7.V.1935 r. Art.p.t. "Wzmocnienie Ententy Bałtyckiej". Streszczenie:

Konferencja Ententy Bałtyckiej, która w tych dniach w Kownie się zebrała, jest drugą konferencją po podpisaniu paktu o Entencie Bałtyckiej. Pierwsza konferencja odbyła się 30.XI-2.XII. 1934 r. Podczas owej konferencji wytknięto zasadnicze linje współpracy państw bałtyckich: w sprawie bezpieczeństwa, stosunek do L. N. i t.d. Jednak Europa przeżywa obecnie taki chaos polityczny, że niemal codziennie dokonują się zmiany, które dotyczą również państw bałtyckich. Z tego względu państwa bałtyckie winne są stale utrzymywać ze sobą ściślejsze stosunki, ażeby móc uzgadniać swe posunięcia w każdej nowej sytuacji politycznej. W Europie Wschodniej pod względem bezpieczeństwa pozostało wiele niejasności, które budzą troskę państw bałtyckich.

W obliczu nowych wypadków potrzeba Ententy Bałtyckiej nietylko się nie zmniejszyła, lecz jeszcze wzrosła. Z tego względu trzeba życzyć, ażeby druga konferencja Ententy Bałtyckiej pomyślnie rozstrzygnęła zadania bieżącego momentu.-

K r o n i k a .

S p r a w a w y m i a n y w i ę ź n i ó w z S o w i e t a m i. Prasa kowieńska /z 7.V.1935/: Instytucje miarodajne donoszą uzupełniająco w sprawie wymiany więźniów z Sowietami, że w swoim czasie porozumiano się co do wymiany 18 więźniów. Litwa wydała Sowietom 18 więźniów, ale Sowiety wydały Litwie zaledwie 10, przeważnie księży.

Obecnie władze sowieckie wyrażają gotowość wydania pozostałych 7 więźniów wzamian za 7 komunistów. W tej sprawie toczą się właśnie układy.-

D o k o ł a k o n f e r e n c j i p a ń s t w b a ł t y c k i c h ./V.1935/: Z Kowna donoszą, że konferencja ministrów Spraw Zagr. państw bałtyckich została zamknięta 8 maja po południu. Minister estoński Seljamaa i wiceminister łotewski Munters wraz ze swojem otoczeniem opuścili Kowno 8 maja wieczorem. Przed wyjazdem odbyła się konferencja prasowa.

8 maja po południu odbyło się przyjęcie u premjera Tubelisa i ministra S.Zagr. Lozoraitisa. Wieczorem delegacje łotewska i estońska opuściły Kowno, żegnane na dworcu przez przedstawicieli lit.M.S.Z. z min.Lozoraitisem na czele.

Jednocześnie odbywały się narady zagranicznych przedstawicieli dyplomatycznych Litwy. Narady te trwają w dalszym ciągu. Posłowie litewscy pozostaną w Kownie jeszcze kilka dni.-

S p r a w a p r z e l o t ó w n i e m i e c k i c h n a d L i t w ą ./V.1935/: Rząd litewski złożył protest w Berlinie przeciwko pogwałceniu terytorjum litewskiego przez samoloty niemieckie. Rzesza Niemiecka zaprzeczyła, jakoby przeloty takie odbywały się. Rząd litewski ponowił protest, powołując się na nowe wypadki przelotu. Wypadki takie miały zajść na terytorjum Kłajpedy i na pograniczu południowem litewsko-niemieckiem.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

X - l e c i e Z w i ą z k u W y z w o l e n i a W i l n a . "Musų Rytojus" Nr.35 /V.1935/ zamieszcza wywiad z prezesem ZWW dr.A. Juszką w sprawie działalności ZWW z okazji dziesięciolecia Związku. Przed 10-ciu laty założono w Kownie Zw.Wyzw.Wilna. Jednym z założycieli Związku jest prezydent Antoni Smetona, który się m.in. podpisał pod pierwszym statutem Związku. Inicjatorem i pierwszym członkiem Związku jest profesor Akademji Rolniczej kanonik F.Kemeszis. W niektórych pismach litewskich ukazały się błędne wiadomości odnośnie ustąpienia profesora M.Biržyszki. Rozpuszczono nawet pogłoski, że ZWW zmienia swą taktykę. Zaznaczyć należy raz jeszcze, że prof.Biržyszka wycofał się z kierownictwa Związkiem i pracy społecznej jedynie dla pracy naukowej. W związku z tem prof.Biržyszka będzie musiał na dłuższy czas wyjechać z Niepodległej Litwy. Centr. komitet Związku rozważa wprawdzie obecnie nowe metody pracy, jednak dzieje się to w związku z dziesięcioleciem ZWW.

Dla uczczenia 10-lecia ZWW wydany będzie specjalny numer "Musų Vilnius" oraz odbędą się w maju i czerwcu uroczyste zebrania w miastach i gminach. Z okazji X-lecia komitet centralny ZWW uchwalił zorganizować instytut dla badania Wileńszczyzny i jej problemów.

Obecnie ZWW liczy 540 oddziałów i ok.25 tys. członków. Kilkadziesiąt oddziałów istnieje również zagranicą: w U.S.A., Anglji, Francji, nawet w Chinach. Związek najlepiej prosperuje w Litwie południowej w okręgu olickim. W miastach większość członków stanowią urzędnicy i zawodowcy, jak pocztowcy, kolejowcy i t.d.-

N o w y b u r m i s t r z T e l s z .Prasa kowieńska /z 3.V.35/: 2 maja odbyły się w Telszach wybory nowego burmistrza. Burmistrzem został obrany inż. zarządu kolejowego I.Słapszys.-

Z m i a n y w d y p l o m a c j i .Prasa kowieńska /z 4.V.35/: Radca poselstwa litewskiego w Moskwie Rabinaviczius od dn.15 maja zostaje przeniesiony do Londynu, sekretarz zaś litewskiego poselstwa w Londynie Kajeckas zostaje przydzielony do centrali M.S.Z.-

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

K r o n i k a .

Z a w i e s z e n i e D o w g i r d a i P a s z k i e w i c z a w s t u d j a c h u n i w e r s y t e c k i c h ."Dzień Polski" Nr.54 /V.1935/:Senat uniwersytecki uchwalił usunąć z Uniwersytetu na przeciąg jednego semestru studentów Polaków pp.Adama Dowgirda i Analota Paszkiewicza spowodu zajścia z redaktorem "Kuntaplisa".-

"L i t e r a t u r o s N a u j e n o s" o n i e t a k t a c h "K u n t a p l i s a" ./"Dzień Polski" Nr.55 /V.1935/:W związku ze znanem zajściem w sprawie karykatury "Kuntaplisa" na Marszałka Piłsudskiego zabierają głos "Literaturos Naujenos", które krytycznie odnoszą się do takich przejawów "humoru", jakie lansuje "Kuntaplis". Po skrytykowaniu faktu umieszczenia karykatury na Marszałka Piłsudskiego /patrz "B.Kow." 1279/"Lit. Naujenos" w dalszym ciągu artykułu p.t."Wyścig nietaktu" piszą:

"W tymże numerze "Kuntaplisa" został wydrukowany pisany w polskim żargonie list do jednego z polskich dziennikarzy,mieszkających od dłuższego czasu w Kownie.

Tam m.in. bardzo niegościnnie wytyka mu się "chleb litewski". Że niegościnnie - mniejsza z tem. Ale przedewszystkiem - nielogicznie, gdyż, jak owemu dziennikarzowi chleb litewski, podobnie możnaby wytykać pp.redaktorom "Kuntaplisa", iż jedzą chleb od Kapulskiego lub, w najlepszym razie, z "Paramy". Wniosek z tego wszystkiego: należałoby wreszcie zacząć odróżniać humor od niehumoru. Czas byłoby już, wyśmiewając innych, unikać ośmieszania siebie i wstydu sobie nie robić".

"Jak widać z powyższego artykułu - dodaje od siebie "Dz. Polski" - litewskie koła intelektualno-literackie mają nieco odmienny pogląd, niż wielu hurra-dziennikarzy". -

Z n i e s i e n i e p o l s k i c h n a b o ż e ń s t w w Ł o p i a c h ."Dzień Polski" Nr.56 /V.1935/:19 marca r.b. zmarł w Łopiach wieloletni proboszcz ks.Józef Łaszas. Zaraz potem zaczęły krążyć wieści, iż dotychczasowe polskie nabożeństwa zostaną zredukowane lub zniesione.

5 maja wypadła kolej na polskie nabożeństwo;przede mszą, jak zwykle, chór śpiewał w języku polskim. Następnie proboszcz wygłosił polskie kazanie. Lecz, gdy - jak zazwyczaj - miało zabrzmieć "Padnijmy na twarz" - chór polski milczał, gdyż otrzymał takie instrukcje od proboszcza.

Msza przeszła spokojnie, lecz, gdy proboszcz zaintonował "Święty Boże" w jęz.litewskim, ludność polska gremjalnie opuściła kościół. Żadnych ekscesów ani naruszenia porządku w świątyni nie było.

Po skończonem nabożeństwie udała się do proboszcza delegacja z 15 osób, by prosić o przywrócenie polskich nabożeństw.Proboszcz oświadczył, że ma pismo, nakazujące mu tak uczynić i że odtąd będzie on mógł jedynie wygłaszać polskie kazania i odprawiać nabożeństwa dodatkowe "od siebie". -